

Mojstrska vohunka

Te dni je izšla zanimiva knjiga H. R. Berndorfa o glasovitih vohunih za časa svetovne vojne. Obširno poglavje knjige je posvečeno nemški vohunki »Mademoiselle docteur«, o kateri piše Berndorff takole:

Spomladi leta 1918 se je pojavila v Barceloni bogata Američanka, ki se je izdajala za ženo lastnika plantaž, in se z vsemi svojimi močmi stavila na razpolago španskemu Rdečemu križu. Kmalu je organizirala ekspedicijo španskega Rdečega križa na francosko fronto. Ekspedicija, ki je sestajala iz 7 dam pod vrhovnim vodstvom bogate Američanke, je prehodila vso francosko fronto in se ustavljala v vsaki bolnišnici, pa naj bi bila oddaljena le nekaj kilometrov od bojne črte.

Nekega večera je bolnišnica ob Marni komaj

Senator da Cunha, voditelj upornikov v Braziliji.

kjubovala velikemu navalu ranjencev. Sestre so se z vsemi močmi trudile, toda niso mogle sprosti zvezavati vseh ranjencev, katere so kar naprej mrinali. V tem trenutku pa je prišla tja Američanka s svojim spremstvom in takoj stopila v akcijo. Američanka je pomagala sestri predstojnici, dočim so ostale španske gospe pomagale drugod. Tedaj pa so prinesli sanitejci na nosilnicah dva ranjenca, in sicer nekega kapetana francoskega generalnega štaba in nekega belgijskega poročnika. Sestra prednica se je pobrigala za kapetana, Američanka pa za poročnika. Ta jo je zaprosil za cigareto. Med tem, ko mu jo je prižgala, jo je natančno opazoval in naenkrat kriknil: »Nemška vohunka!« Francoski kapetan, ki je trpel huđe bolečine, se je s težavo obrnil k svojemu tovarišu in mu zaklicel: »To so vendar dame od ameriškega Rdečega križa, ne govori neumnosti!« Toda poročnik je vztrajal pri svoji trditvi in zagotavljal, da jo on dobro pozna in da je ta dama »Mademoiselle docteur«. Prihiteji so zdravnik in sedaj je tudi kapetan zahteval, naj žensko aretirajo. Ta pa je zgrabila za kapetanov revolver in zbežala iz kotora. Ubrala jo je preko njiv in travnikov v bližnji gozd in pri tem na akrobatski način preskočila ograjo, ki ji je bila na poti. Ves čas so streljali za njo in jo zasledovali. Posrečilo se ji je, da je prešla francoske predstraže in ko se je približala patrulji nemške artilerije, je zaklicala vojakom: »Prepeljite me brž na poveljstvo!« Sedla je v avto, ki jo je prepeljal na višje poveljstvo, in tam je s karto v roki razločila pozicije francoske armade, označila njeno moč in raspoloženje.

Belgijski poročnik se torej ni zmotil. Rene Austin, tako se je namreč imenoval ta poročnik, je že dolgo poznal to žensko in je že imel enkrat priložnost, da jo je spoznal kot vohunko, toda takrat mu je ušla.

Seznani se je z njo leta 1914 v Bruslju in lepa vohunka ga je tako očarala, da se je zagledal vanjo. Kmalu sta prirejela skupne izlete z avtomobilom. Vozila sta se okoli po belgijski zemlji in ogledovala številne tamošnje trdnjave. Rene Austin je bil zelo ponosen na to, da se njegova ljubica tako zanima za vsako podrobnost po trdnjavah. Nekega dne pa se jima je nedaleč od nemške meje pokvaril avto. Dočim je Austin popravil deklet, je ona nekaj silno hitro pisala na papir. Tedaj pa je potegnil veter in odnesel papir v neko jamo. Austin, kot kavalir je takoj skočil za njim, čeprav ga je ona protila, da se ni vredno toliko truditi. Skočil je v jamo in dolgo časa ga ni bilo ven. Ko pa je zlezal zopet ven,, je dejal svoji prijateljici:

»Ni ga v jami«. Skočil je v avto in z veliko brzino sta se odpeljala dalje. Austin je bil strašno blede. Na nekem križišču je opazil orožnika. Ustavil je avto, skočil ven in zaklical orožniku, naj se pozuri. Zenska, ki je ostala sama v avtomobilu, pa je v trenutku skočila h krmilu in se s silno brzino odpeljala sama dalje. Avto je zdrvel proti bližnjemu gozdu in se zaletel v neko drevo. V zadnjem trenutku je že skočila z avtomobila, ki se je popolnoma razbil. Nato je tekla naprej in prišla do nekega kanala. Skočila je vanj in plavajoč dosegla čoln, ki je ta čas plaval po kanalu. Obljubila je čolnarju 3000 frankov, če jo prepelje čez mejo. Beg se ji je popolnoma posrečil.

Austin, ki jo je nekaj časa zaman zasledoval, je dotični listek pokazal svojim predstojnikom. Na listku so bili točno označeni podatki o trdnjavah, kaliber trdnjavskih topov in kako daleč neso. Tajna belgijska služba je sporazumno z angleško ugotovila, da je Austin nasedel znani nemški vohunki »Mademoiselle docteur«. Štiri leta pozneje jo je Austin ponovno srečal in tudi takrat mu je ušla.

Ana Marija Lesserx, tako je bilo namreč pravo ime te vohunka, se je rodila v Berlinu. Ko je bila stara 16 let, je naletel na njo Matthesius, šef nemških vohunov in je odkril v njej izreden talent za tajno službo. Prvo njeno podjetje je bilo v Vogezih, kjer se je tako prikupila nekemu francoskemu častniku, da ga je morala spremljati pri vseh manevrih. Dekletu je bilo to zelo všeč, zakaj bila je to voda na njen mlin. Ob vsaki priložnosti je fotografirala svojega častnika, posebno tedaj, če je bilo za njegovim hrbtom kaj zanimivega. S celim kupom slik se je vrnila v Nemčijo in Matthesius ji je rekel, ko mu je pokazala slike: »To je najvažnejše odkritje v teku zadnjih let.«

Delovala je potem celo svetovno vojno in s svojimi vohunskimi podjetji silno koristila nemški armadi. Kmalu je postala znana in Francija je spoznala v njej tako nevarno vohunko, da je razpisala na njeno glavo pol milijona frankov. Toda na noben način je niso mogli dobiti v roke. Dvoje njenih podjetij smo že v začetku omenili, omenimo še eno, kjer je res v polni meri dokazala svojo sposobnost za vohunstvo. Leta 1917 je nemški ge-

Novi »Caoitani Reggenti« republike San Marino po izvolitvi. Ljudstvo jih pozdravlja s fašistovskim pozdravom. San Marino šteje 13.000 prebivalcev in je ena najmanjših držav na svetu. Stoji pod protektoratom Italije. Mala državnica ima kljub temu nad 1000 možno močno armado.

neralni štab rabil nujno podatke o moči nove sovražnikove vojske. Ana Lesserx se je odpravila v Pariz kot navadna služkinja in to v času, ko so že vsi nemški agenti pobegnili iz Francije, ker so jim postala tla prevroča. Posrečilo se ji je, da je dobila službo hišnice v hiši, kjer je bil glavni urad francoske protišpijonaže. Ponoči je čistila prostore v hiši. Neke noči se je v ugodnem trenutku približala službujočemu podčastniku in mu pomohla pod nos cunj, namočeno v narkotinu. Padel je nezavesten na tla in ta trenotek je porabila državna vohunka in pograbila vse spise, ki so se nahajali v uradu. Čeprav so jo zasledovali vsi francoski vohuni in obojkupna francoska policija, je vendarle niso več mogli ujeti. Zopet je nevi-

Društvo odžaganih južno-ameriških predsednikov

Južnoameriški predsedniki n. r. zborujejo v gostilni pri »Veslem štrbunku«. Južnoameriške države Argentina, Peru, Ecuador in Bolivija so zaporedoma po več ali manj krvavih bojih poslale svoje predsednike v »pokoje«. Sedaj je na vrsti dr. Prestes v Braziliji. — Irigoyen: »Gospodjel Nov član se je prijavil.«

rano pobegnila čez mejo. Kmalu za tem se je lotila novega podjetja kot ameriška bolničarka, kar smo opisali že v uvodu. To je bilo tudi njeno zadnje podjetje. Takoj po končani vojni so ji odpovedali živci in svoje zadnje dni preživlja med zidovi norišnice v Švici.

Društvo narodov pripravlja preosnovno koledarja

Že dolgo časa se Društvo narodov bavi z mislijo reformirati sedanji koledar. V to svrhu je bila imenovana posebna komisija. Člani te komisije so tudi zastopniki raznih ver, ker pridejo pri preosnovi koledarja poleg pedagoških in gospodarskih vprašanj v poštev tudi važna verska vprašanja. Vladam, ki so članice Društva narodov, in važnim med-

da oba posebej označita 365. dan v letu, n. pr kot »prazen dan«. V prestopnem letu naj bi se uvedla dva »prazna dneva«. S to novostjo bi se leto vedno začelo na en in isti dan. V najačnjem se pa predlogi razlikujejo. »Načrt B« je za ohranitev razdelitve leta na 12 mesecev in sicer naj bi trije meseci tvorili četrtletje: prva dva meseca naj bi imela po 30 dni, tretji pa 31. Nasprotno pa vsebuje »načrt C« radikalnejše novotarije. Zahteva razdelitev leta na 13 mesecev po 28 dni. Trinajsti mesec naj bi se imenoval »solnčni mesec« in se vsprejdi med meseca junij in julij. Na uresničenje teh načrtov bo treba še čakati, ker odgovori zastopnikov verskih skupnosti doslej še niso došli.

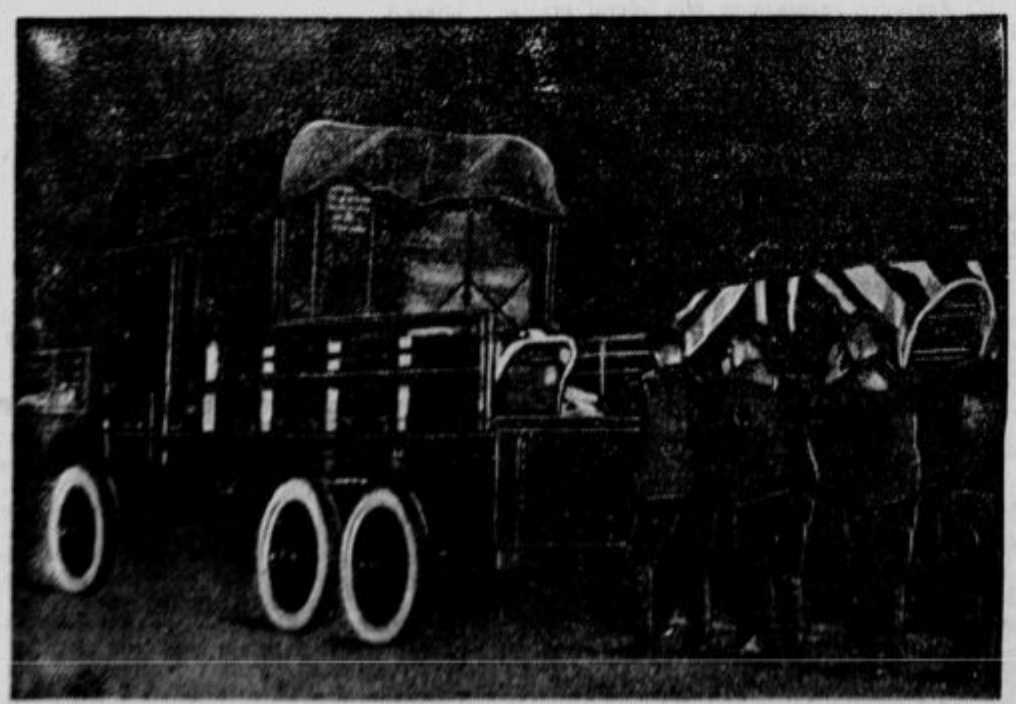
Kuga opija

Neki Američan, katerega so leta 1925. v Mandžuriji ujeli roparji in ki je bil končno po dolgotrajnem trpljenju osvoboden, je izdal sedaj o svojih doživljajih posebno knjigo, v kateri med drugim plastično opisuje kugo opija med kitajskim prebivalstvom. Eden kitajskih generalov, ki so ga s svojimi četami osvobodili, mu je priznal, da izda letno 5000 dolarjev samo za opij. Roparji so zaposlevali nakupovalce opija, ki so pri kmetih pobirali opij kot tribut. Nekega dne je prišel eden nakupovalcev k roparski tolpi, s seboj je imel poldrugi funt surovega opija. Nastalo je velikansko vpitje zaradi premajhne množine opija. Pa so morali kmetje vojakom, ki bi morali nastopiti proti pridelovanju opija, dati polovico pridelka, da so obvarovali polja pred opustošenjem. Vsak ropar je dobil po 70 gramov strupa. In nekega večera je ujeti Američan imel priložnost opazovati kajenje opija. Naglusen smrad se je širil. »Pogledal sem okrog sebe. Na obeh straneh male sobe so ležali roparji, po dva in dva skupaj. Med vsako dvojico je gorela svetiljka. Vsak ropar je imel v rokah dolgo leseno pipo in je vdihaval dim, ki je nastajal, ker je ropar držal pipo nad plamenom svetilke. Več kakor 50 od 73 roparjev je ta večer kadilo opij. Kmalu so vsi polegli nezavestni. Se drugo jutro so bili roparji nesposobni za vsako delo. Dva od njih se pa sploh nista več zbudila...« — Trgovina z opijem je po vsej Kitajski silno razširjena. Brezvestni trgovci delajo velikanske dobičke, na drugi strani pa uničujejo življenja tisočerihi.

»Saj sem te vendar poslal k Majerjevim, da tam popraviš električni hišni zvonec. Pravkar mi je pa Majer telefoniral, da zvonec še vedno ne poje.«

»Dvakrat sem bil tam, pa mi ni nihče odprl, ko sem zvonil.«

Sodnik: »Torej vi ste pretepli svojo ženo sredi ulice, zato boste plačali 200 dinarjev globe.«
Obtožene: »Ali je v tem vstet tudi davek na zabavo?«

Kraljevo novo humanitarno ustanovitev K. 206. Zanim s pravob 47 letovani se pomika proti mestni hiši v Beauvaisu, kjer so žrtve še enkrat postavili na mrtvaške odre, preden so jih v posebnem vlaku prepeljali v Calais — Oltva na čamih z naj hitrejšim zahtevam potoča karta preračajo z londonskega koledarja v mrtvaške vozove, v katerih so jih prepeljali v vestminstersko dvorano.